

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 288.

V Ljubljani, v soboto 17. decembra 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 16. decembra.

Na dnevnem redu je vedno — škandal, ki je mogoč v vsaki seji. pri vsaki priliki. In so ljudje, ki od škandalov politično živé, in drugi, ki jih po načrtu uprizarjajo. Toda zbornica in javnost imata za divje prizore že tako tope živce, da skoro ne vlečejo več. Včerajšnji nemiri so bili, kakor se zatrjuje in je verjetno, z namenom vpriporjen. Državno pravdnštvo je namreč v zadnjem času opetovano zaplenilo Wolfovo glasilo. Mi se gotovo ne ogrevamo za konfiskacije, toda avstrijski zakon še vedno velja tudi za pruske članke Wolfovega lista. Naravno, da gosp. Wolfu ne ugaja, ako mu državno pravdnštvo striže previsoko leteče peruti. A čemu je gospod Wolf poslanec in kot tak v zbornici »imun« za svoje besede! Privlekel je včeraj visoko kopico svojega zaplenjenega lista v zbornico in iskal je prilike, da pridejo dotični zaplenjeni odstavki v stenografični zapisnik in po tem ovinku zopet v list. In to se je zgodilo. Ko je pravosodni minister odgovarjal na neke interpelacije, šla je »Ostdeutsche Rundschau« iz rok v roke. Wolf je začel brez povoda kričati, gibanje je rastlo, krič je naraščal, da je moral minister pretrgati svoj odgovor. Pred ministerskimi sedeži se zbirajo poslanci z vseh stranij v gosto gručo, vihar buči, vsak trenotek je mogoča silovita rabuka. Do tega sicer ni prišlo, a Wolf je dosegel svoj namen, obstrukcije željna skrajna levica pa tudi. Dr. Gross je namreč v imenu nemške napredne stranke, Zeller v imenu socijalnih demokratov in prav brez potrebe še Bielohlavek v imenu antisemitov odločno ugovarjal proti označenim konfiskacijam in proti temu, da bi neprečitani odgovori ministerskega predsednika na neke interpelacije prišle v zapisnik; dr. pl. Hofmann pa je prečital dotična dva zaplenjena odstavka. Kričači so imeli dve veseli uri, Wolf pa ima odpečaten konfiskacijo.

Nadaljna seja je bila mirna. Ko sta končala generalna govornika o načrtu uravnave plač državnim slugam, je poročevalec dr. Pientak odgovarjal raznim levičarskim govornikom ter z zbadljivim sarkazmom pošteno okrcal Stojalowskega in dr. Pommerja. S tem je bila debata končana.

Prihodnja seja bode v torek; na dnevnem redu je v prvi vrsti nadrobna razprava o služabniških plačah, volitev socijalnega političnega odseka, dalje načrt zakona glede svinjske kuge, poročilo budgetnega odseka o odpravi državnih mitnic itd. Ker bo v torek zadnja seja pred prazniki, zato bode k večjemu rešen zakon o služabniških plačah.

Koncem seje je zopet Schönerer rogovilil. Zahteval je namreč, da bodi prihodnja seja danes, ter je opetovano imenoval »švindelj«, ker nagodbeni in proračunski provizorij še nista na dnevnem redu. Toda vlada in večina hočeta, da te dni zboruje nagodbeni odsek in, če mogoče, do torka reši trgovinsko nagodbo z Ogersko.

Slovenščina v uradih.

Pravosodni minister je včeraj začetkom seje odgovoril na interpelacijo posl. dr. Hohenburgerja in tovarišev glede imenovanja nekega slovenskega sodnika pri okrožnem sodišču v Mariboru. Interpelacija namreč trdi, da je dotični sodnik slovenskega rodu preskočil več starejših tovarišev, ki so sicer Nemci, a slovenščine popolnoma zmožni; interpellantje tudi trdijo, da sta ministerski predsednik in pravosodni minister vplivala na to, da je bil pri najvišjem sodnem dvoru sestavljen po večini iz čeških in poljskih dvornih svetnikov senat, ki je razsojal o znani pritožbi proti izključenju slovenščine pri obravnavah graškega nadsodišča.

Minister je rekel: Vsled lanske sodne organizacije nadsodiški predsedniki sestavljajo predloge glede sodnih pristavov. Toda v tem slučaju graško nadsodišče tega ni storilo, torej ni res, da bi bil

pravosodni minister zavrgel predloženi nasvet. Dalje tudi ni res, da bi bil dotični sodni pristav, ki je bil le premeščen v Maribor in torej ni preskočil starejših tovarišev, »znan slovenski agitator«; vsaj ministru ni znana nobena taka pritožba.

Gledé slovenskih obravnav pri graškem nadsodišču pa minister najodločneje ugovarja, da bi vplival na sestavo senata pri najvišjem sodnem dvoru. Ti najvišji državni sodniki sodijo sploh strogo stvarno, in v tem slučaju je bil senat sestavljen popolnoma pravilno in primerno večletni navadi. Minister obžaluje, da se čujejo take neopravičene pritožbe proti najvišjim sodnikom v zbornici, kjer se sami ne morejo braniti.

Spomini na proslavo cesarskega jubileja na Hrvatskem.

Mažari so mislili v svoji predrznosti, da bodo zabranili hrvatskemu narodu proslaviti kraljevski jubilej. Mažarska vlada se je trudila na razne načine, da prepreči to proslavo v takem obliki, po katerem bi se Hrvatska pokazala samostalna in neodvisna od Ogerske, kajti od nekega časa sem je glavno načelo mažarske vlade predstavljati Ogersko kot popolnoma jedinstveno državo, v kateri se ne bi smela razpoznati niti autonomna Hrvatska; zategadel hoče ogerski ministerski predsednik zastopati povsodi pri svečanih zgodah tudi Hrvatsko, češ da je on pravi reprezentant cele ogerske države. Tako je mažarska vlada izposlovala, da hrvatski sabor v svojem letnem zasedanju ni mogel razpravljati o udanostni adresi svojemu kralju, kakor so to storili vsi drugi sabori v celem monarhiji. Ker se še do takrat ni znalo, kaj stori v tem pogledu ogerski sabor, ni smel tudi hrvatski sabor nič skleniti. In še le po tem, ko se je v ogerskem saboru vključil Košutovej stranki sklenila udanostna adresa, mogel je tudi hrvatski sabor isto storiti; sklican pa je bil hrvatski sabor ravno radi tega še le po jubilejske

LISTEK.

Iz Naprednikovih šatorov.

Povest iz indijanskega življenja, pa ne od Karola May-a.

V Naprednikovih šatorih je uže na vse zgodaj živo. Vsi bojovníki, kar jih šteje Naprednikov rod, so po konci. Ne poglej jim v obraze, dragi bralec, prestrašiš se, kajti strašno so si jih pobarvali s črnilom. Uže stoje pripravljeni za odhod. Toda oditi ne morejo, ker nimajo še orožja.

Lej, tamle pred velikim poglavarjevim šatorom stoji sam poglavar. Deček mu suče brus, poglavar pa brusi in ostri — peresa. Poleg poglavarja stoji njegov pobočnik ter pomaka nabrušena peresa v strup.

Vse kaže, da se hoče podati Naprednikov rod na bojno stezo. Čudil se boš morda, da ne vidiš nikjer viseti pred šatori ter ob pasovih bojovníkov škalskov. Ne čudi se temu! Ta rod ni tako strašen, kakor se Ti zdi, ko zreš sedaj njegovih bojovníkov s črnilom strašno pobarvane obraze. Strelja samo iz dalje na sovražnika s peresi, ki jih včasih,

kedar je najbolj razjarjen, pomoči malo v strup, ki je pa uže vsled dolgoletne rabe izgubil vso moč. Zatorej ne vidiš nikjer smrtonosnih tomahavkov, nikjer tistih nožev, o katerih pravi Schiller:

... das Messer scharf geschliffen,
Das vom Feindeskopf
Rasch mit drei geschickten Griffen
Schälte Haut und Schopf.

Tako! Peresa so nabrušena in malo se strupom omočena. Vzdigne se rod Naprednikov. Prišel je torej zopet osodepolni trenotek, ko se podaja ta rod na bojno stezo. Gorje sovražnikom! Obrni se v stran, dragi bralec, da ne vidiš teh strašnih obrazov, iz kojih počrniljene črnote se tako grozno svetijo bojaželjne oči. Obrni se v stran, in tudi stopi malo v stran! Lej, ravno stopajo mimo Tebe! Naprej poglavar, za njim njegov pobočnik, z njima pa pobirajo natančno njihove stopinje, tako pazno, da nihče ne stopi najmanje v stran, vsi drugi, kakor je to uže pri Naprednikovih navada. Vsak samostojen korak se namreč pri njih strogo kaznuje ter se kazni poostri navadno še z objavljenjem v njihovem dnevniku.

Tako torej previdno stopajo drug za drugim proti sovražniku. Prišedši blizu sovražnikovega ozemlja ustavi se četa. Možje posedejo v kolarju, na sredo pa stopi poglavar. Jezno strese glavo, okrašeno za boj, ozira se divje v krogu po bojovníkih in glavarjih, ter pravi: Tukaj smo! Sovražnik je blizu, močno je vtrjen in silno nevaren. Zato pa treba stroge jedinosti. Le jeden bodi poglavar, tako je že Homer klical, tako mora biti tudi pri nas. Kjer je več generalov, tam se navadno vojska slabo konča. Znano pa vam je, da so se ob mejah našega kraljestva pojavili taki generali, ki so bili doslej vsikdar službeno vdani in pokorni, katerim pa sedaj rase greben in hočejo v bitkah srečo poskušati na svojo roko, češ da jim ne ugaja vrhovni komando. Naprednjak šepne boječe: Morda to ne škodi po znanem geslu: Ločeno nastopati, skupno vdariti. — Tiho! oglasi se general, to je nesmisel, kajti oni so generali brez armade, kar je boljših, razumnejših »tovarišev« so vsi na naši strani. Po mojem mnenju treba s pomočjo teh tovarišev, katerim se obljubijo — če se dajo ali ne, to je drug

slavnosti, ker se ni vedelo, kako se bo ta zadeva izvršila v Pešti. Hrvatski sabor je storil svojo dolžnost sicer zadnji med vsemi sabori a vse le radi mažarske vlade, vendar pa pri vsem tem tako iskreno, kakor je to že prirojeno hrvatskemu narodu. Prvi dve sednici sta bili opredeljeni kraljevski obitelji. V prvi sednici se je izreklo sožalje radi velikega gubitka nepozabljive kraljice Jelisave in za tem opravila svečana služba božja za jasno pokojnico; v drugi sednici pa se je predala udanostna adresa kralju jubilarju z največim oduševljenjem celega sabora. S tem se je izvršila dolžnost hrvatskega naroda naproti prejasnej vladarske rodovini vključ vsem zaprekam od mažarske strani.

Hrvatski narod, ki je bil vedno lojalen ter to svojo lojalnost tudi dejanski izkazal kakor redko kateri drugi narod naše monarhije, proslavil je kraljevski jubilej povsodi najsvečaneje. Vsi štirje škofi so izdali posebna škofovska pisma za verno ljudstvo glede proslave po vseh cerkvah, a po mestih se je ta svečanost proslavila še posebno sijajno. Pred vsem se je izkazalo glavno mesto Zagreb, ki je bilo polno zastav narodnih in tudi cesarskih, dočim mažarske nisi nobene opaziti mogel, kajti le te se izobešajo le na zajedniških uradih, a le ti pri tej priložnosti niso sodelovali, kajti Mažari sploh niso hoteli slaviti jubileja. Tudi razsvetljava mesta je bila krasna, seveda zopet razun javnih zgradb.

Pri vsem tem pa je vendar čudna stvar, da niso bile javne deželne, tedaj autonomni vladi podvržene zgradbe razsvetljene in z narodnimi zastavami urešene. Pri teh Mažari nimajo nič zapovedati, pa če je ves narod hrvatski oduševljeno proslavljal kraljevski jubilej, bila je dolžnost vlade, da je dala deželne zgradbe vsaj z zastavami urešiti, če že ne razsvetljiti. Sicer pa moremo vse zapopasti, če povemo, da sama banska palača ni bila razsvetljena niti z zastavami okrašena. Zakaj to, more lahko vsak sam razsoditi. Drugo pa je vprašanje, je li tako ravnanje opravdano ali ne. Da Mažari niso hoteli slaviti jubileja, razumimo lahko, če pomislimo, da je bila Ogerska l. 1848 popolnoma uporna, ko je kralj nastopil vladu in da ga je kmalu potem Košut s prestola pahnili. Košutova stranka ga tedaj ni priznavala za svojega kralja poprej, dokler ni bil kronan l. 1868 za kralja ogerskega. Košutovih nazorov pa se je poprijela večina mažarskega naroda ter se je izjavila proti proslavi jubileja.

Kaj pa Hrvatska? Ravno takrat, ko je besnil na Ogorskem upor proti habsburški rodovini, vzdignil se je ves hrvatski narod, da brani pravice svoje ali tudi kralja svojega in njegov prestol. — Čim besneje so Mažari udarjali na pravice svojega zakonitega kralja, tem odločneje so jih branili Hrvati. Na celem Hrvatskem ni bilo takrat človeka, razun morda kakšnega Mažara, ki bi bil le za trenotek posumil, da ni postavno stopil na prestol mladi cesar Franc Josip I. in da on ni ob enem tudi legitimni kralj na Hrvatskem.

stvar — zlate zvezde, vkloniti nadutih generalov prazne glave na naših mejah, da spoznajo, da v našem kraljestvu je samo eden general, da pri nas odločuje samo jedna volja.

Nakrat prihite straže in pripovedujejo generalu, da so prijateljske čete blizu, ki od nasprotne strani hoté prijeti sovražnika. Poveljnik takoj pošlje k njim svoje sele z naročilom: Nemudoma v glavni tabor po navodila, sicer ponižam najprej uporne zaveznike, potem še le — svoje kraljestvo — segel je vmes glas prostega bojevnika, katerega so pa zvesti oprode svojega gospodarja takoj pobili.

Voditelji zaveznih se čet so sporočili generalu, da ne morejo zapustiti svojega dobro vtrjenega stališča za boj, da torej vstrajajo na svojih pozicijah tudi proti volji oblastnega generala. Obveščen o tem sklepu pozabi general v svoji razljučenosti na sovražnika ter vede svoje bojovnike proti svojim zaveznikom. Borba se vname huda, strupene pušice zadevajo najbolj delavne in požrtovalne stražne prvoboritelje, sovražnik pa iz svojega taborišča opazi hitro to gibanje, radosten šum zašumi mej sovražnikovimi vrstami. Sedaj je ugoden hip, kliče poglavar. Sovražniki so si med seboj v laseh, hitro na noge in zmaga je naša...

Hrvati so za to svoje prepričanje prelili neizmerno mnogo krvi. Pa tudi po zadušnem upor na Ogorskem in po nastopu absolutizma v celi državi so Hrvati smatrali cesarja vedno za zakonitega svojega kralja, premda ni bil kronan niti za ogerskega, niti za hrvatskega kralja. Dočim na Ogorskem priznavajo cesarja Frana Josipa I. za svojega zakonitega kralja šele od onega časa, ko se je dal kronati v Budimpešti, priznavali so ga Hrvati precej od prvega nastopa, skozi celo absolutno dobo do dandanes kot veren in zvest njegov narod. To potrjuje zgodovina in Mažari nimajo niti najmanjše prav, da so hoteli prikazati svetu Hrvatsko tudi v tej zadevi odvisno od Ogorske. A ravno tako so ravnale krivo hrvatske oblasti, ko so se dale voditi v tej zadevi recimo deloma od Ogorske. Hrvatska ni imela v tem vprašanju z Ogorsko nič opraviti, kar je hrvatski narod najsijajneje dokazal s svojim spontanim oduševljenjem za svojega kralja, kateremu se ni nikdar izneveril, pa si zagadel tudi ni dal zapovedovati, da izlije vsa svoja čuvstva za onega, od katerega pričakuje rešitve iz današnjega zares zmedenega stanja izmed Ogorske in Hrvatske.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. decembra.

Protitalijanske demonstracije v italijanski zbornici. Mej brzojavkami objavili smo včeraj odgovor italijanskega zunanjega ministra Canevaro na interpelacijo poslanca in tržaškega beguna Barzilaja radi dogodkov v Trstu povodom smrti avstrijske cesarice. Govor ministra Canevaro je v marsičem zanimiv in vreden, da zapišemo o njem nekoliko mislij. Minister je na podlagi poročil diplomatskega zastopnika sam priznal, da povodom teh izgredev ni bil ranjen ali celo ubit noben Italijan in da je tudi materijalna škoda uprav minimalna, a vendar si je drznil prav hinarovski zatrjevati, da ti dogodki v Italiji ne najdejo primere. Te besede je izustil italijanski minister v času, ko so še celemu svetu v spominu dogodki, ki so se pojavili meseca maja skoro po celi Italiji in nad katerimi se je zgražal ves omikani svet. Italija je morala poseči po najbolj drakoničnih izjemnih sredstvih, da je po hudih bojih udušila nevarno gibanje. S posebno velikim veseljem je potem minister pripovedoval o strogem postopanju avstrijske vlade, ki je prisodila sokrivcem primerne kazni, akoravno je morda tako dobro, kot marsikateri obsojenec sam, bil prepričan, da kazen v vsakem slučaju ni bila posebno primerno odmerjena. S tem ministrovim odgovorom pa interpelant ni bil povsem zadovoljen. Rad bi bil čul iz ministrovih ust še nekaj o »pravica« Italijanov v Avstriji ter o »sredstvih«, s katerimi bi se čim prej priklopile nekatere avstrijske pokrajine blaženi Italiji. Tega mu minister ni povedal, marveč molčal je in s tem priznal, da uradna in neuradna Italija hodita sicer različna pota, ki pa vendar vodijo — k istemu cilju.

Nemška „Gemetnburgschaft“ se zopet oživi, ako nas ne varajo vsa znamenja, ne sicer tako popolnoma, kot nekdanj, pač pa tako, da bo lahko javljala se v nujno potrebnih slučajih. Oficijelno se o tem sledeče poroča: Tu se ne gre za formalno reaktiviranje eksekutivnega odbora in tudi ne za osnovo nove organizacije, kateri bi morale pritrditi vse petere stranke, hoče se marveč ohraniti akcijska prostost posamnih strank, ob enem pa od slučaja do slučaja zjediniti se za skupno postopanje, da se more pokazati nemška opozicija zopet jedino in trdno. Inicijativo za zopetno združenje je dalo »ustavoverno« veleposestvo najbrže radi tega, ker mnogim levičarjem ni ugajalo zadnje rogoviljenje Wolfa in ostalih Schönererjancev in ker bi radi preprečili prvo branje predloženih provizorijev, na kar bojda računa vlada prihodnji teden. Res značilno posebno za »ustavovorne«.

Avstrijski poslanik v Petrogradu, princ Liechtenstein je, kakor poroča dunajski uradni list, na lastno voljo odpoklican s svojega dosedanjega mesta v Petrogradu. Njegovim naslednikom bo imenovan dosedanji avstrijski poslanik v Bukareštu, baron Aerenthal. Dosedanji poslanik v Petrogradu je star še le 45 let in je zastopal to mesto od decembra 1894. Za časa njegovega bivanja v Rusiji se je sklenila prijateljska zveza mej tema dvema državama. Naslednik baron

Aerenthal je v Bukareštu od leta 1895, kot diplomatski zastopnik pa že slušbuje od leta 1877.

Hrvatski poslanci v ogerskem parlamentu igrajo v zadnjem času zelo čudno vlogo. Kot pravi, zvesti vladinovi, ker večinoma odvisni od ogerske vlade, hočejo v vsakem oziru podpirati Banffyjeve težnje, nasprotno bi se pa tudi radi pokazali »prave« Hrvate ter so iz tega vzroka odrekli svoj podpis na Tiszovem načrtu. Tako dvostransko postopanje pa ogerskim liberalnim sodrugom ni posebno všeč in jeli so nekoliko pritiskati na hrvatske zastopnike. Stranka v Budimpešti je namreč sklenila, da bodi vsak izključen iz liberalnega kluba, ki ne podpiše njenega načrta. Ta sklep boli hrvatske zastopnike in skušali bodo opravičiti svoje postopanje. Ako pa jim sreča le ne bo hotela biti mila, ločili se bodo, seveda s težkim srcem, iz liberalne stranke in osnovali samostojen klub, vključ temu bodo pa tudi nadalje podpirali vlado. — Kajpada, od te se ne smejo ločiti.

Zopet nova trozveza. V poslednjem času se prikazuje na političnem obzorju toliko najrazličnejših državnih zvez, da bi v slučaju, ako bi se uresničile, ne imele že več nobenega pomena. Jedino dobro je toraj to, da so take zveze dosedaj le samo v glavah nekaterih državnikov. Mej take moramo prištevati tudi najnovejšo »trozvezo« ameriškega senatorja Davisa, ki želi v jedno skupino spojiti zvezne države, Anglijo in Japan. Zveza se mu zdi sila potrebna radi tega, ker ima poleg Amerikancev tudi Anglija mnogo interesa na razvoju vzhodnoazijske politike in ker vodi obe državi pri tem delu popolno enak namen. Japoncem bi baje zveza donášala že v tem mnogo koristij, ker bi varovala njih mnogostranske interese. Največ pomena pa bi imela ta zveza vsled tega, ker bi se na ta način združilo trojno najmočnejše brodogradništvo, pred katerim bi se morala tresti vsaka druga zveza. — Najbrže se je hotel Davis samo pobahati z ameriškim brodogradništvom ter je vsled tega sprožil to misel.

Dvajset milijonov dolarjev odkupnine zahtevajo, kakor nam je sporočil brzojav, vstaški vodje na Filipinih za izročitev španskih vjetnikov. Znano je namreč, da so povodom dolgotrajnih prask na teh otokih, posebno pa povodom nesrečne špansko-ameriške vojske, vjeli vstaši večje število španskih vojakov, za katere zahtevajo sedaj ogromno odkupnino. Vključ temu, da je splošno znana velika predrznost roparskih vstaških vodij, ki so že opetovano zahtevali visoke odkupnine za posamne vjete zunanje podanike, bi se zdelo vendar poročilo o najnovejši zahtevi vrlo pretirano, ako bi ne bila javna tajnost, da tiče za to predrzno zahtevo zviti jankiji. Vprašanje nastaja le, kako je mogoče, da so postali vstaši ali bolje Amerikanci tako predrzni, da zahtevajo toliko svoto za vjetnike, katere so na Kubi in Portoriku izročili brez vsake odkupnine. Znano je, da mora Amerika plačati Španiji svoto 20 mil. dol. zato, da ji ostopi Filipine. Te svote pa Amerikanci nočejo v resnici izplačati, marveč hočejo jo v obliki odkupnine za vjetnike v rokah vstašev dobiti nazaj. Najlepše pri vsem pa je še to, kar poročajo nekateri listi, da je bila španski vladi ta zahteva že davno znana in da jo je nalašč prikrivala. Vlada je namreč dobro vedela, da Filipini ne sme odstopiti brez odškodnine, nasprotno ji je bilo pa tudi znano, da od Amerike ne dobi za otoke niti božjaka. Treba je bilo torej rešiti se iz zadrege na opisani, res prav zviti način ter po sklenjenem miru razglasiti »nepričakovano« zahtevo »filipinskih vstašev«. Iz navedenega torej sledi, da niti Španija, niti vstaši ne dobe beliča, pač pa si Amerika brez vsake odškodnine prisvoji filipinsko otočje. Res pomilovanja vredno špansko prebivalstvo, kateremu je vojska provzročila toliko zla, sedaj ga pa še slepari lastna vlada.

Židom v Algiru bo kmalu napočila zlata doba. Pariška vlada je ustregla zahtevam židovskih zastopnikov alžirskih ter odstavila prokonzula in župana mesta Algira, Regisa, ki je vsaj nekoliko pravično postopal s krščanskim prebivalstvom in židom ni dovolil vsega, kar so si poželeli. Kajpada so Abrahamoviči črno slikali njegovo delovanje. Posl. Bos pripoveduje, da je bilo za njegovega bivanja v Algiru poskritih vseh 10.000 ondotnih židov. Evropejke, ki so kupovale pri židih, so fotografirali in jim pretili s palicami. Židje niso smeli več razstavljati svojega blaga in

ne več krošnjari. Sploh se ni smel prikazati žid na prostem. Tako pripoveduje židom skrajno prijazni poslanec. V resnici so pa voditelji krščanskega prebivalstva borili se proti židovskemu odedu in sleparstvu, ki je presegalo že vse meje. Res so se tedaj, ko Regis še ni vodil policijskih zadev, dogajali sem ter tje graje vredni nemiri, toda priznati je moral vsakdo, da so jih provzročili ali vprizorili židje sami.

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1898.

(Ocenili Cirilski.)

5. »Strašen božični večer«, prevod, sp. Žaljski.

Žaljski je v zadnjih letih redni sotrudnik družbe sv. Mohorja. A kljub temu, da je spisal že precej, tudi večjih povestij, moramo priznati, da je malo napredoval. On riše značaje oseb po dejanjih, mesto narobe. Prisiljen je uporabljati mnogokrat slučajnosti, zlasti ker stremlji — vsaj kolikor se nam dozdeva — preveč po efektu in sicer z milimi, pretresujočimi prizori. Da ume nasprotno tudi dušno stanje dobro opisati, dokazal je uprav sedaj z risanjem obupa in hrepenenja Samotneža, umirajočega v sneženih zametih.

Izmed očitanih slučajnostij navedemo samo tole:

Zakaj pride ravno malo dekletce na pametno misel, postaviti luč na okna, ko vendar nista prišla nanjo ne sivi ded, ne izkušena mati. Seveda zato, da se ima potem oče zahvaliti uprav hčerki, da mu je rešila življenje, kar je zelo pretresljivo, ljubko, ganljivo; slučajno menda tudi ni hotel Samotnež dalje izpraševati žene, zakaj je taka, ko je vendar prišel čez leta iz daljne Amerike. In to kategorično prorokovanje starčeve o »bingljanju« Zagarjevem! Skoro jo bolje pogodi, kakor marsikak prerok starega zakona.

Od »Blagih src« smo pričakovali več. Res je, da so verzi polni, gladki in zvonki, da so nekatere sličice v idili klasične n. pr. premišljevanje Ankino v postelji, — a da je le pridna in lepa, in da je mladenič lep in potem, ter da se potem vzameta — ker ju slučaj združi — to še ni vredno pesmi devetih strani!

Gospod F. S. Šegula pozna izvrstno značaj časa Kristusovega. Želimo torej, da nam napiše še več zgodovinskih povesti iz one dobe, a daljših kot je ta, sicer se mu drugič tudi še pripeti, da mora dejanje preveč tlačiti ali pa celo preskočiti dobo celih let, kar se mu je primerilo tukaj. Nemogoče se nam zdi, da bi se dejanje vršilo po dveh letih (in sicer po letih delovanja Odršenikovega!) mirnim potem dalje, kjer je prenehalo pred tem časom.

Ideja povesti »Na Vrhovju« je srečno izbrana, a da bi bila tudi dobro izvedena, trebalo bi drugačnega zasnutka. Teoretično govorjenje ne izda mnogo, pokazati bi se morala misel: »Ne tujcem v roke!« na praktičnem zgledu. O tej povesti pa ne moremo reči, da nam praktično podaja vzgled slabih posledic onih, ki so delali narobe, kakor jih opominja zgornji stavek. Če se namreč pripoveduje: »Bili so srečni ... ker so prodali ptujcem svoja posestva, zagazili so v bedo«, ni še dovolj, ker ni zadosti jasen: zakaj in kako.

H koncu nam podajajo Večernice še kratko narodno pripoved o »Steklenem mostu«, katero je zapisal J. Krenčnik.

6. Koledar družbe svetega Mohorja za navadno leto 1899. — Koledar je Mohorjanom zlasti zato priljubljen, ker jim nudi dosti, pa kratkih spisov. In v tem nam letos popolnoma vstreza. V prvem delu je poleg vsakoletnih stvari praktičen spis o »živalskih boleznih, katere prehajajo tudi na človeka«, nekaj »gospodarskih drobtin, smešnic in zastavic«. V drugem delu pa nam podaja lepo število spisov, zabavnih in poučnih, in tudi pesmic.

Povesti so tri. Prva ima naslov »V Ameriko«, spisal Premec. Snov je znana in že večkrat obdelana. Tendence se jasno vidi, in to je: svariti ljudstvo pred nepremišljenim izseljevanjem. Pisatelj preveč motri tendenco, pri tem se pa premalo ozira na postranske dogodljaje, kojih marsikateri se ne dajo psihološko utemeljiti. N. pr. pisatelj pravi, da so po slovesu jele precej ženskam lezti glave nizdoli na prsi; — tega po tako burnem slovesu ne moremo verjeti! Vsi ljudje se

nam zde nekako hladni! — Jezik je v obče dober, samo nekateri stavki so predolgi, — prim. prvi stavek — dolg in razkasan! Okoren je ta-le stavek (str. 13): »Parnik, s katerim so se imeli odpeljati, je imel odriniti!«

Prav po godu nam je poučna dogodba: »Kako je Svederc zadrugo osnoval«, spisal Pet. Bohinjec. Pisatelj spretno popisuje snovanje zadruge. Dogodba je resnična, saj njene posameznosti vedno čitamo po časnikih. Zlasti dobro je pogodil pisatelj ugovore kmetov proti zadruzi! Jezik je lep, lahak in priprost! Pojasnil pa naj bi bil g. pisatelj, kaj se pravi v »štiro hoditi«, to ni povsod v navadi. Dogodba je res poučna!

Manj nam ugaja slika »Dvojna dedščina«, spisal Ivo Trošt. Spis uči, kam dovede nebrzdana strast. Iz vse slike odseva neka nenaravna prisiljenost. Zoranov sin Jože je že vojake doslužil, Nejče pa dovršil kmetijsko šolo. Torej sta že odrasla fanta! In vendar ju pisatelj slika nekako otročja. Poslušaj samo, kako govorita pri očetovi smrtni postelji! Sina sta videti dobra, in vendar se nihče ne domisli, da bi šel po duhovnika! Še-le po očetovi smrti Jože zatarna: »Ko bi bili vsaj spravljani z Bogom!« Dosti lepše bi bilo, ko bi se tega preje kdo spomnil! — Slaba se nam zdi primera: »V prsih mu je hrščalo kakor v gozdu, ko pada ivje z dreves«, trivijalni pa tle dve: »bolniku so se prsa dvigala kakor volu«, in »prhal je, kakor nadušljiv konj!« (24.) — Radi burnosti bo slika imela efekt!

Tudi strogo poučnih spisov ima Koledar dosti. Prvi je »Grob papeža Pija IX.«, opisal M. Opeka. Za olikanejšje bravece je ta popis izvrsten, nekoliko pretežek pa morda za prosti narod.

Jako zanimiv je spis »Naš cesar vrh Javornika«, spisal Ivan Podboj. Kakor smo ga mi, tako ga bodo gotovo tudi drugi Mohorjani z veseljem brali. To lepo, mično in lahko pripovedovanje o cesarjevem lovu, komu bi ne bilo všeč!

V životopisu »Dr. Alojzij Matija Zorn, knez in nadškof goriški« nam je pisatelj dr. Jos. Pavlica zapisal nekatere poteze iz vzglednega življenja nesrečnega kneza in nadškofa. Popis je zelo mičen. Milo se nam stori, ko čitamo o vzvišenem gospodu — velikem siromaku!

Dalje imamo pred seboj kratke podatke iz življenja štirih novih slovenskih škofov. Zapisal Tomanov. Črtice so dobre. Zlasti všeč so nam pridejane slike!

V potopisni črtici »V Djakovo« nam pisatelj J. Barle prav dobro opisuje slavonsko pokrajino, tamošnje šege in navade. Ta spis je na več mestih za neuke bravece pretežak! Glavna hiba pa je, ker gospod pisatelj preveč hrva: n. pr. osim, naličiti (podoben biti), prigovarjati (grajati), sandžakat, dosaden, prednjača. Hrvatske kitice naj bi popolnoma poslovenil, kakor je storil z jedno (43).

Tudi z misijonskimi poročili Koledar društvenikom prav ustreza. — Prav poučen je spis »Streljanje proti toči«, spisal dr. Jožef Vošnjak. Kaj ko bi se je kmet res znebil! Spisek »Vremensko prerokovanje« je spisal isti pisatelj, menda le bolj učenim. Zato je pa dr. H. Z. v »Kmetiskem vremenskem preroku« poskrbel za kmete, da bodo ugibali vreme in srečo, če jo bodo.

»Čudni ljudje, čuden svet«, se bodo iz »Živalskih pogovorov« učili, kako jim je ravnati z živino. Prav primeren in zabaven spisek!

Spis »Cerkev sv. Uršule na Plešivcu« je sicer dober, vendar se vsebina ne strinja popolnoma z napisom.

Mej te večje spise je vsejanih več pesmi narodnih in umetnih. Zlasti všeč nam je Opekova »Sv. Očetu Leonu XIII.«, in Medvedovo »Resje in bilje«. Tudi druge pesmice so v obče dobre, ker so jasne in imajo misli.

Glede jezika omenimo splošno sledeče: V spise, ki so namenjeni prostemu ljudstvu, ni treba vmešavati nobene tujke. Odveč so torej: terasa, peron, špekulacija, diploma, Bogorodica, resolucija, bonci, mandarin, prefektura, vuzem. Odveč tudi nemščizmi, kakor: izgledajo ravno tako, kakor (144), odškodnina od trinajstih goldinarjev (13), ta capin od Svederca (17).

H koncu omenimo še nekaj slovniških napak: mesto: pred vratmi se piše: vrati, angelj — angel; skupaj zbrati — zbrati; naudušenje — navdušenje; nobeden — nihče; Ledóchowskija — Ledóhowskega; po plečah — plečih. Tuja lastna imena naj bi pisali slovensko!

Te napake, ki jih čitamo v letošnjem Koledarju, sicer nikakor ne jemljejo vrednosti knjigi, vendar pa smo želeli, da bi še teh ne bilo v tako izvrstnem delu. Dober je koledar in dela čast svojim prednikom. Čitateljem koledarja pa želimo veliko zabave in koristi! Obojega jim koledar ponuja obilo!

Tedenski koledar.

Nedelja, dne 18. decembra: 4. adventna, evang: Janez Krstnik oznanja pokoro. Luk. 3. Pričakovanje por. D. M. — Ponedeljek, dne 19. dec.: Nemezij p. m. — Torek, 20. dec.: Adelajda kralj. — Sreda, 21. dec.: Tomaž ap. — Četrtek, 22. dec.: Demetrij m. — Petek, 23. dec.: Viktorija d. — Sobota, 24. decemb.: Adam in Eva. — Solnce izide 20. dec. ob 7. uri 46 min., zaide ob 4. uri 12 min. — Lunin spremen: Prvi krajec 20. dec. ob 4. uri 20 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo, 18. dec.: v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša; graduale Foersterjev, ofertorij Wittov. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa in honorem st. Caeciliae in graduale Foersterjev, ofertorij Wittov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. decembra.

(»Naša Straža«.) Med božičnimi prazniki, kakor čujemo, se zbere izvoljeni odbor društva »Naša straža«, da si izbere stalno predsedstvo. Želeti je, da začasni odbor kmalu javnosti naznani dan zborovanja, da bo udeležba odbornikov tembolj številna. — »Domovina« v zadnjem listu v lepem uvodnem članku pozivlja Slovence, da gredó složno na delo pri društvu »Naša straža«. Za skupne narodne koristi je treba skupnega boja in dela, in če so vsi naporji zastoj. Komur je mar obstanek obmejnih Slovencev, bo rad pristopil k temu društvu in agitoval za »Našo stražo«.

(Konsumna društva.) »Narod« je zopet udaril po nas, ker smo objavili v listu članek o konsumnih društvih in težave, s katerimi se imajo boriti, podtikal nam je vse zlobne namene proti trgovcem, samo tega jim ni povedal, da smo tudi mi pisali, naj se sedaj konsumna društva ne snujejo, dokler pravno njih stališče ni konečno odločeno po oblastvu. Psovki z »Narodove« strani smo že vajeni, zato ne bomo odgovarjali nanje, pač pa naj »Narod« premišljuje, kaj piše zadnja »Soča« o njem, rekoč: »Slovenski Narod« ima izborna čifutska šola, saj je že dolgo časa pri nas le jeden sam glas o njem, da je to prvi slovensko-čifutski list, prava pravcata »Nova Preša«! Ako laže, zavija, natoleuje, zlobno napada itd., tedaj kriči, da drugi listi z njim tako postopajo, in to samo zategadel, »ker se je zavzel za to ali ono dobro stvar«. Toliče nesramnosti nismo bili vajeni na Slovenskem. »Edinost« zdaj ve, kakor mi v Gorici, da s takim listom je izključena dostojna polemika, kajti kjer ni najti ni primitivnih znakov poštenosti — je človek vsak hip v nevarnosti, da bo zavratno napaden in razmesarjen.« Komentara ni treba.

(Odbor gospej za napravo obleke ubogim šolskim otrokom) vabi vse p. n. dobrotnike in dobrotnice k razdelitvi obleke, katera bode v nedeljo, dne 18. decembra t. l. ob 11. uri dopoludne v telovadnici I. mestne deške šole (Komenskega ulice.)

(Predavanje.) V nedeljo ob šestih zvečer je v »Katol. domu« predavanje. Govor je prevzel kanonik Kalan, in sicer govori o stroju in njega socialnem vplivu. — K obilni udeležbi vabi

odbor krščansko-socialne slov. zveze.

(Pevsko društvo »Zvon«) priredi na sv. Štefana večer veselice, katera obeta biti zelo zanimiva. Natančen vspeled še objavi odbor. — Ob enem omenimo tukaj, da je zadnji teden in to ne prvič nabiral neki postrešček po Ljubljani darove za »Zvon«, a odbor za to ni nič vedel. Skazalo se je, da si je čevljarski pomočnik K—er prisleparil pole papirja s pečatom društva »Zvon« in tako goljufal dobro občinstvo. Goljufu se je bira dobro obnesla, kar s fujakarjem se je te dni vozil po mestu, sedaj seveda je že v — luknji.

(Repertoar slovenskega gledališča.) Jutri v nedeljo 18. t. m. pride v novem deželnem gledališču prvič na oder izborna Linhart-Beaumarchai-

sova burka s petjem »Veseli dan ali Matijček se ženil«. — V torek 20. t. m. se vrši premijera E. Ganglove rodbinske drame »Sin«. Dejanje se vrši v slovenskem mestecu, Radovici, v družini v pokojnega davkarja (gospod Verovšek), čegar sin Ciril (g. Inemann) je poveril na Dunaju veliko svoto ter zapeljal sestro Heleno (gospa Danilova) Slemčevega zeta in zdravnika dr. Trdine (g. Deyl). Kakor Kaj pribeži Ciril v očetovo hišo, kjer se izvrši najtragičnejša drama. Pri sinočni generalni skušnji se je pokazalo, da je Ganglov »Sin« prelepo delo, ki se odlikuje po vedramatičnih prizorih, z izborno tehniko in nekaterimi uprav moderno psihološki izvedenimi detajli, ki jamčijo »Sinu« trajnost na slovenskem odru.

(Društvo gospej krščanske ljubezni) snujejo v Novem Mestu.

(Koroški novičar.) Slovensko kmetijsko predavanje je bilo v nedeljo dne 11. decembra t. l. v št. Jakobu v Rožu v gostilni g. Šusterja. Predaval je g. Šumi. — Zavod za slepce v Celovcu so slovesno otvorili dne 8. decembra. — Grad Tanzenberg pri Gospi Sveti so kupili oo. benediktini (olivetani). Grad šteje 12 vrat, 52 durij in 365 oken. — Na smrt obsodilo je celovsko porotno sodišče 40letno Notburgo Pirkner iz Poreč nad Karnskim gradom, ki je dne 26. sept. 1897 zastrupila svojega 6letnega otroka z žveplenkami in glaževino. — Za pogorelce v Ovčji Vasi se je nabralo po farnih cerkvah 805 gld. 69 kr. darov. — Za popravo farne cerkve v Kotarčah je cesar daroval 300 gld. — V Celovcu se je sam utopil pekovski učenec Schattenberger. Zbog tatvine bal se je kazni ter se je sam umoril. — Na vojaškem vežbališču v Beljaku našli so dne 8. t. m. zmurnjenega občinskega ubožca J. Winkler. V pijanosti je zaspal na prostem. — Koroška je sedaj prosta živalskih kužnih bolezni.

(Iz celovške škofije) Smrt je v kratkem času pokosila dva duhovnika krške škofije. Dne 1. dec. je namreč nanagloma izdihnil svojo dušo č. g. Franc Lenc, provizor v Gorenčah. Pokojnik je imel imenovani dan otroško spoved, potem pa je obhajal nekega bolnika v gorah. Ko se povrne domu, prihaja mu na enkrat slabo in kmalu izdihne svojo dušo. Zadela ga je — v najlepših letih — srčna kap. Kako priljubljen je bil pokojni gospod, pokazal je pogreb v soboto dne 3. dec. Udeležili so se ga farani v lepem številu in prišlo je 14 duhovnikov, na čelu jim pred. g. dekan velikovski Janez Wieser, ki je vodil mrtvaško opravilo in spregovoril rajnemu provizorju lep in ganljiv nagrobni govor. Pokojnik, rodom Čeh, porodil se je dne 27. avg. 1864, v mašnika je bil posvečen dne 18. jul. 1888. Služboval je v Tinjah, Skočidolu, Spod. Dravbergu, Štebnu pod Juno, Žel. Kapli in Gorenčah. Mnogo se je trudil tudi za narodno stvar, posebno spreten je bil v posojilničnih zadevah. Časten mu spomin in večen pokoj njegovi duši! — Dne 7. t. m. je umrl nanagloma č. g. o. Siegfried Kern, pijarist, voditelj meščanske šole v Celovcu. Zadela ga je kap. Star je bil 53 let, 17 let je vodil meščansko šolo. N. p. v m.! — Č. g. Jožef Homan, duhovnik krške škofije, je vstopil v red trapistov v Marjanhlu (Južna Afrika). — Misijon so imeli začetkom meseca v Žabnicah. — Slovesno umeščena sta bila: dne 4. decembra č. g. Matej Ražun na faro št. Jakob v Rožu, in dne 6. decembra č. g. Andrej Aplen na faro Železna Kapla. — Č. g. Štefan Singer, dosednji provizor v Železni Kapli, ostane tam za kaplana. — Prestavljena sta čč. gg. kaplana Jos. Zeichen iz Železne Kaple k sv. Valburgi in B. Hochl iz Zgornje Bele v Špital.

(Vodovod) mesta Kranj in nekaterih vasi občin Predoslje, Šenčur in Voglje. Tak je naslov knjižici broječi 42 strani, katero je izdal vodovodni odsek mesta Kranj, kot kratko razlago v pouk vdeleženim vasem.

(Požrtvovalnost in patrijotizem.) V Rovinju v Istri je bila dne 14. t. m. prva porotna razprava proti znanemu Martinoliču, ki je poveril velike svote denarja in pahnil v nesrečo več nedolžnih družin. Martinolicha zagovarja lahonski advokat dr. Forlani, civilno stranko pa zastopa dr. Laginja. Zagovornik je hotel speljati sodni dvor na led in zahteval, naj se zaslišijo razni italijanski prvaki, ki bi pričali o moralnih vrlinah zatoženega, o njega požrtvovalnosti za narodno stvar, sploh o

njega patrijotizmu. Državni pravdnik se je tej zahtevi odločno uprl in spomnil samo jednega slučaja, ko je obtoženec ugonobil materialno Rajmunda Rossi-ja. Državni pravdnik je dejal, da to pač ni požrtvovalnost in patrijotizem. Italijanski »prvaki« bi bili seveda vse drugače govorili o »patrijotizmu« človeka, ki je izdal svojo lastno narodnost in igral vlogo efijaia na vseh koncih in krajih, »zvesto« služil pa lahonskim nakanam za uničenje prave Martinolichove narodnosti.

(Tržaške pošne oči.) Dne 10. t. m. je nastopil novi tržaški pošni ravnatelj g. Moric Felicetti svojo službo in o tej priliki nagovoril svoje podrejene uradnike značilnim govorom. Dejal je mej drugim, da mora tako dolgo, dokler se sam ne informira o novih razmerah, gledati z očmi svojih uradnikov in želi, da bi videl vse v naravni podobi. Ravnatelj je izrazil željo, da bi mu uradniki dajali informacije z ono vestnostjo in lojalnostjo, kakoršna je pričakovati od gentlemana in kakoršna se sme zahtevati od pravega uradnika. Novi pošni ravnatelj je moral že kaj malega slišati še na svojem starem mestu v Gradcu o — »očeh« na tržaški pošti, sicer bi ne bil mogel govoriti tako brez očal. Vsakako so morale prijetno zadeti njegove laskave besede one uradnike, katerim — niso bile namenjene, a oni, kateri so se čutili po njih vse drugo nego laskane, so si najbrže mislili skrivaj: reci kar hočeš, vendar boš moral plesati tako, kakor bomo godli mi in gledati tako, kakor bodo kazale naše oči, ker — Trst je Trst. Najbližja bodočnost bode pokazala, ako razpolaga Felicetti z onimi svojstvi šefa, kakoršna so potrebna, da ostane on šef svojih podložnih, a ne narobe. Prvo delo njegovo priča, da novi šef zna svoj posel — podrli je namreč »barikade« »prezidijalnega kroga«, v katere so zazidali njegovega prednika izvestni politični »cerberusi« — začetek je dober.

(Še jeden gre!) Zapovednik javni straži v Trstu znani Göll zapušča Trst, premeščen je nekam drugam. Po njem pač ne bode žaloval ni jeden Slovenec tržaški, prebričkih jim je zapustil spominov. Naj bi mu sledilo še nekaj taci, dovolj jih je še.

(Jednakopravnost.) Ta teden delali so izpit pri poštnem in brzojavnem vodstvu trije ekspeditorji, jeden Slovenec in dva Laha. Laha sta bila izprašana v italijansčini, a Slovenec v nemščini. To je jednakopravnost! Ako hoče biti Slovenec sposoben za službo ekspeditorja, naučiti se mora najprej nemščine, potem šele pristopiti k izpitu. Lahu pa tega ni potreba, dosti mu je, če zna laško. Mi sicer ne zavidamo Lahov na tem, ker smo prepričani, da tudi v resnici ne rabijo nemščine. A od Slovence se zahteva znanje nemščine. Tu se nam silita dva vzroka: Ali mora znati Slovenec nemški, da posluje s strankami v nemškem jeziku ali s predpostavljenim vodstvom? Da pri nas ne rabi nikdar nemškega jezika s strankami, umevno je samo ob sebi. Rabi ga torej z vodstvom? — Da, vodstvo zahteva od njega znanje nemščine, ker ono ne pozna, noče poznati ali sploh noče ničesar slišati o slovenščini. Ako je torej s slovenščino tako, zakaj pa ne zahtevate tega tudi od Lahov? Zakaj zadošča vodstvu znanje jedino le laščine? — O tem naj vsak premišlja in videl bode, kaka je jednakopravnost na pošti v Trstu. — ke. —

(Hrvatska gimnazija v Sušaku) napreduje vkljub Mažarom in Italijanom. Letos je vpisanih 423 dijakov, dočim jih je bilo lani le 385.

(Zdravje v Ljubljani) od 4. do 10. decembra: Število novorojencev 16, umrlih 16; mej njimi za vratico 1, za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 1, za različnimi boleznimi 11. Med njimi je 6 tujcev in 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za oslovskim kašljem 2, za vratico 3.

(Mater je vstrelil) minuli torek zvečer najstletni Tom. Cerkvenik, sin župana vremske občine, ko se je z nabasano puško igral v kuhinji. Kroglija je zadela mater v koleno desne noge ter ji »provzročila tako nevarno rano, da je drugo jutro ob 6. uri umrla. Mož je bil ob času nesreče odsoten.

(Politika brez morale.) Kaj je politika brez morale, je zadnji čas pokazala Nemčija. Začela je izganjati podložnike drugih držav, namreč danske, avstrijske in ruske. — Danska se je pritožila, a Danska je slabotna, Nemčiji se je ni bati, zato je

pritiskala Dance z brezobzirno brutalnostjo. Tudi Avstrija se je pritožila. Thun je Nemčiji zapretil. Toda Avstrija je že močnejša, zato je Nemčija pustila brutalnosti in le po časniki začela gonjo zoper Thuna, češ da je spravil v nevarnost trozvezo. Pritožila se je tudi Rusija. Kakor hitro Nemčija ne neha nadlegovati ruskih podložnikov, dejala je Rusija, da bo izgnala iz Rusije vse nemške podložnike. Rusija pa je močna, in Nemčija se je kar potuhnila. Nič ni govorila o tem, da ruska vlada spravlja v nevarnost nemško-rusko prijateljstvo, ampak dejala je prav milo in prijazno, da ne bo kaj takega nič več storila. »Mera za politično prijateljstvo«, pravi »Czas«, je Nemčiji le moč pa energija »prijateljeva«. — Avstrija pa goji na svojih tleh veleizdajske elemente, tu italijanske, tam germanske, zato ni čuda, da nje ministerskega predsednika v Nemčiji ponižuje in sramoté.

(Protestantizem v Rimu.) Protestantje se silno trudijo, da bi v Rimu zasejali sovraštvo proti papeštvu. Tla so seveda zelo ugodna. Ljudstvo obubožano, delavstvo moralno izkvarjeno in zanemarjeno, vlada prijazna vsakemu gibanju, le ne katoliškemu. Amerikanski metodisti so začeli zato snovati otroške vrtce in dobrotne zavode, kamor vzprejemajo otroke ter jih odgajajo za se. Celo za učiteljice so zasnovali penzionat z namenom, da si na ta način pridobe prozelitov.

(Lakota na Ruskem.) V provincijah nagonski, permski, simbirski, saratovski in ufski je tudi letos beda silna. Da se odvrne huda lakota, bo morala vlada vsaj 5,600.000 stotov žita poslati v te kraje samo za ljudi, ne glede na hrano, ki jo potrebuje živina. Za setev bo treba vse dobiti od drugod. Da konji ne poginejo, je sklenila vlada, da jih preživi v velikih državnih hlevih do začetka poljskih del.

(Svetovni jezik.) Za jednoten jezik vsega človeštva so se že mnogi trudili. Znani so poskusi z volapükom in esperantom, ki niso dosegli namena. Mnogi pravijo, da je angleški jezik prihodnji svetovni jezik, ker je že sedaj najbolj razširjen. A angleški učenjak M. Ellis pravi, da je angleški jezik najmanj sposoben za to iz sledečih razlogov: Največ jecljavcev je tam, kjer se govori angleško, Angleži sami svoj jezik jako slabo znajo in govoré, med govorico višjih in nižjih slojev je tolik razloček, da se komaj razumejo. Najbolj logični jezik se zdi Ellisu španski jezik.

(Osemnajst oseb ponesrečenih.) V Barceloni se je vdrla prst pri kopanju kanala in zasula osemnajst delavcev.

(Vseučilišče v Srbiji.) Zakon o osnovanju vseučilišča kralja Aleksandra I. je predložen narodni skupščini ter bo potrjen in proglašen dne 18. t. m.

(Röntgenova luč.) Na ameriški farmi, na kateri se goji na tisoče kuretine, so kure zbolele in začele nositi majhna jajca. Bolezen se je preiskala z Röntgenovo svetlobo (po 30—40 kur na uro) z uspehom. Na tako praktično uporabo pač izumitelj sam ni mislil.

(Raj za ženske.) V mestu Johannesbergu v južni Afriki se je razcvetel živahen promet z zlatom. Zato deró tje ljudje z vseh strani sveta: Tu so visokorasli Hinduji, Hotentoti, Kitajci, Nemci, židje, Perzijani — vseh preveč, le žensk nimajo. Na dvajset moških se šteje jedna ženska. Treba je tam ženski reči le besedico — in dobi bogatega ženina.

(Sežiganje mrličev protizakonito.) Društvo »Die Flamme«, katero se trudi na vso moč, da bi ljudstvo prepričalo o škodljivosti pokopavanja in o potrebi sežiganja mrličev, je prosilo dunajski mestni svet, naj mu prepusti brezplačno prostor za sežigalnik (krematorij). Mestni svet je odklonil prošnjo z motivacijo, da je sežiganje po državnih zakonih avstrijskih nedopustno.

(Bismarckova »odkritja«.) Na Nemškem se javno mnenje zelo bavi z »memoirami« kneza Bismarcka, založnik Cotta, in Bismarckovi dediči pa delajo za nje na vso moč reklamo, da jim neso več dobička. Bismarck samega sebe v teh zapiskih povečuje, a cesarja in vso hohenzollersko rodbino kaže v slabi luči. Zlasti ženske na berlinskem dvoru in sedanji cesar niso našli milosti pred Bismarckom, in ta se sedaj maščuje nad njimi. Govori se, da imajo na berlinskem dvoru spravljene zapiske cesarja Viljema I., in da bo dvor prisiljen v samoobrambo jih objaviti, da po-

pravi jednostransko opisovanje Bismarkovo. Za-
ložniki Bismarkovih zapiskov pa gledajo lahko
ravnodušno v prihodnost, ker imajo že doslej
318.000 naročil, kar nese 6½ mil. mark.

(Žirafe in politika.) V Schönbrunn je izu-
mrila žirafska rodbina, a vodstvo menažerije ne
more dobiti iz Afrike žiraf — iz političnih vzro-
kov. Neguš Menelik, sovražnik Lahov, je namreč
ukazal, da se smejo žirafe izvažati v Evropo, a
samo v tiste države, ki niso zaveznice Italije.

(Nevednost pesnikov.) A: Nevednost pesnikov
je včasih res grozna! — B: Kako to meniš? —
B: Poglej, pesnik, čegar pesem sedaj berem, nič
ne ve o zakonu privlačnosti, ker povprašuje,
zakaj listje pada na zemljo?

(Sejmi po Slovenskem od 19.—24. dec.) Na
Kranjskem: 20. v Črnomlju; 21. v Krašnji.
— Na Slov. Štajerskem: 19. v Studenicih,
v Žalcu in na Teharjih; 20. v Ljutomeru; 21. na
Laškem, pri sv. Tomažu; 24. v Brežicah. — Na
Primorskem: 20. v Ogleju; 21. v Rifen-
bergu; 24. v Štanjelu.

Društva.

(Šentpeterska moška in ženska
podružnica družbe sv. Cirila in Me-
toda v Ljubljani) priredite svojo veliko ve-
selico dne 8. januarja 1899, kar naj blagovole
slavna društva in prečastito občinstvo prijazno na
znanje vzeti. — Vspored in podrobnosti veselice
bosta podružnična odbora v kratkem priobčila.

(Pevsko društvo »Sora« v Žireh) je
imelo v nedeljo 11. t. m. svoj občni zbor; izvo-
ljeni so bili: predsednik g. Fran Peternej, pod-
predsednik Ivan Fortuna, tajnik Štefan Mohovne,
blagajnik Jernej Mlinar, arhivar Fran Mlakar,
pevovodja Ivan Cvek iz Ledin, pregledovalca rač-
unov Jernej Peternej in Fran Strel.

(Pri občnem zboru slovenskega
bralnega društva v Radečah,) ki se je
vršil dne 10. decembra t. l. bili so izvoljeni sle-
deči gospodje: Dr. Alojzij Homan predsednikom,
Viljem Brumšmid blagajnikom, Küssel Vendelin,
Klopčič Ignacij, Traven Ivan, Kamnikar Jos., La-
harnar France odbornikom, Slapar Jak. in Osvald
Ivan namestnikom.

„Naša straža.“

Daljnji ustanovniki: gg.: Janko Traun,
trгоvec na Viču, 10 K, Luka Svetek, c. kr. notar
v Litiji, 50 K, Gorenski v Mariboru, 10 K, Lju-
devit Hudovernik, stolni vikar v Mariboru, 10 K,
Fr. Simonič, stolni kaplan v Mariboru, 10 K, Ma-
tej Štrakek, korni vikar v Mariboru, 10 K, Jožef
Cerjak, korni vikar v Mariboru, 10 K, Matijejevič
v Gorici, 10 K, Jos. Tomšič, župnik v Pomjanu,
10 K, Janez Berlic, župnik v Mošnjah, 10 K, Av-
guštin Šinkovec, župnik na Jesenicah, 10 K, dr.
Alfonz Mosche, predsednik odvetniške zbornice v
Ljubljani, 10 K, Jože Novak, župnik v Povirju,
10 K, Andrej Ramoveš, nadžupnik v Dobropoljah,
50 K.

Redni udje: gg.: Josip Kozak, mestni
odbornik v Ljubljani, 1 K, Karol Presker, kaplan
v Majšbergu, 1 K, Josip Sattler, župnik 1 K, Jo-
sip Ozmec, župnik 1 K, Jakob Marinič, župnik
1 K, Franc Šaloven, kaplan 1 K, Janez Lorbek,
kaplan 1 K, Josip Mandelj, uradnik v tob. tovarni
v Ljubljani, 2 K, Jakob Zupančič, župnik v Go-
tovljah pri Žalcu, 2 K, Jožef Zelnik, župnik v
Čemšeniku, 2 K, Lavrencij Petovar, pošt. sin v
Ivankovcih, 1 K, Martin Kerin, kaplan v Šmarjeti,
2 K, Ivan Pintar, odvetn. solicitor v Ljubljani,
1 K, Dragotin Zitnik, trgovec v Borovnici, 2 K,
Valentin Oblak, kaplan v Poljanah, 2 K, Jurij Še-
lih, župnik pri Sv. Kunigundi v Pohorju, 1 K,
Ivan Toman, župnik na Skomrah, 1 K, Matija
Karba, župnik v Zrečah, 1 K, Fr. Gosak, kaplan
v Zrečah, 1 K, Miha Saje, župnik v Štangi, 3 K,
Valentin Remžgar, kaplan na Jesenicah, 2 K, An-
ton Čadež, kaplan pri Sv. Trojici, 2 K, Ivan Gri-
lec, mizar pri Sv. Martinu v Istri 1 K, Ivan Ro-
jec, kurat v Biljah pri Gorici, 4 K.

Darovi: Josip Volc, kaplan v Ribnici, dar
gostila, obmizja 4 K, Al. Stroj, katehet v Lju-
bljani, dobljena stava 1 K.

Društva: Kmetijsko društvo v Horjulu,
10 K, hranilnica in posojilnica v Horjulu, 10 K.

Nekateri gg. pošiljatelji svojim pošiljatom ne
pristavljajo natančnih naslovov pristopivših članov.
Prosi se, da se v bodoče blagovoli za vsacega
člana povedati njegov naslov.

Pristopek »Naši straži« in vpla-
čila vsprejema začasni tajnik in
blagajnik dr. Janko Breje v Ljub-
ljani.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod
V. Paulus, kaplan iz Šmarije, 5 gld. — B. B.
2 gld. — Neimenovan 2 gld. — G. M. Preželj,
župnik v Mavčičah, 5 gld. — N. Pintar 1 gld. —
Priatelj iz Bohinja 10 gld.
Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. decembra. Nagodbeni odsek
rešil je v včerajšnji seji tudi še 16., 17., 18.
in 20. člen carinske in trgovinske nagodbe.
O členu 19. dosedaj ni razpravljaj.

Dunaj, 17. decembra. Nagodbeni odsek
je danes končal razgovor o predlogah glede
carinske in trgovske zveze.

Dunaj, 17. decembra. Nagodbeni odsek
je rešil v današnji seji tudi člen 19. ca-
rinske in trgovinske zveze in sicer s spre-
membo, kakor jo je predlagal posl. Schwegel.

Dunaj, 17. decembra. Princ Lichten-
stein je v Hornu na Dolenjeavstrijskem de-
jal, da so antisemiti v opoziciji proti vladi
zaradi jezikovnih naredb in zaradi nagodbe
z Ogersko, niso pa za obstrukcijo, ker se je
pokazalo, da si Nemci s tem le škodujejo.

Dunaj, 17. decembra. Današnji uradni
list objavlja minist. rsko naredbo, s katero
se razveljavlja odlok, s kojim se je ustavilo
delovanje porotnih sodišč.

Dunaj, 17. decembra. Kolinska »Vols-
zeitung« poroča, da Köller odstopi, ker je
cesar ž njim nezadovoljen zaradi iztiranja
avstrijskih podanikov.

Dunaj, 17. decembra. Gospodska zbor-
nica ima v torek svojo sejo. Na dnevnem
redu je zakon o krajevnih železnicah.

Dunaj, 17. decembra. Nemški poslanik
na Dunaju je cesarju izročil pismo nemškega
cesarja, po katerem se sodi, da je razpor
zaradi iztiranja avstrijskih podanikov iz Nem-
čije mej državama poravnat.

Zagreb, 17. decembra. V deželnem
zboru sta se posl. Bresztyenszky in Hegedüs
izjavila proti vladnemu nagodbenemu provi-
zoriju.

Budimpešta, 17. decembra. Liberalna
stranka je v sinočni seji soglasno in z veli-
kim navdušenjem pritrdila kandidaturi mi-
nistra Perczela za mesto predsednika in posl.
Talliana in Daniela za podpredsedniški mesti.

Budimpešta, 17. decembra. Pred otvo-
ritvijo današnje seje je bilo pred zbornico
in na hodnikih zelo živahno. Sejo je otvoril
prijazno pozdravljen starostni predsednik
Madarasz, ki je v svojem nagovoru pozivljaj
poslance, naj varujejo ustavna prava ter se
izogibajo vsakim nezakonitostim. Predlagal
je potem, naj se v ponedeljek določi, kedaj
naj se vrši volitev predsednika, čemur je
zbornica pritrdila.

Pariz, 17. decembra. Vlada je predlo-
žila danes zbornici proračunski provizorij.
Zasedanje se prekine 24. t. m.

Pariz, 17. decembra. Člani španske mi-
rovnice komisije so se sinoči vrnili v Madrid.

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. Milan Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašeg nepro-
cenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjog olja,
katerog že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar-
nočam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim
učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Pro-
sim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 10 Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,

Realjeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

15. decembra. France Krisper, posestnik, 80 let, Pod
Trančo 2. Carcinoma ventriculi. — Alojzij Lesjak, zasebni
uradnik, 51 let, Strelške ulice 5, jetika.

V bolnišnici:

15. decembra. Marija Markič, perica, 30 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
16. 9. zvečer	739,4	—0,6	sr. jzah.	jasno	
17. 7. jutraj	742,5	—1,2	sr. jzah.	del. oblac.	0,0
2. popol.	743,1	2,4	sr. svah.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 0,8°, za 2,5° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. decembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10,50	Špeh povojen, kgr.	70
Rež,	8,60	Surovo maslo,	90
Ječmen,	7,50	Jajce, jedno	34
Oves,	6,50	Mleko, liter	8
Ajda,	8,50	Goveje meso, kgr.	56
Proso,	8,50	Telečje	60
Koruza,	6,50	Svinjsko	58
Krompir,	3	Koštunovo	36
Leča,	12	Piščanec	45
Grah,	8	Golob	17
Fizol,	10	Seno, m. stot.	180
Maslo, kgr.	96	Slama,	160
Mast,	70	Drva trda, 4 kub. m.	660
Špeh svet,	63	„ mehka, 4 „	450

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekt zastoni in franko.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline ima-
jočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega
vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini,
škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd., in
ravno tako pri kataru sapnika in oslovom
kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja monogra-
fija o Giesshübl Sauerbrunn.) 1—51

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih spee-
rijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Ljubljansko narodno meščanstvo

se uljudno pozivlje, da se v korist št. jakobsko-
trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda

odkupi od voščil za 869 5—1
praznike in novo leto.

Vplačila za ta namen sprejema radovoljno
gospod J. Lozar, trgovec na glavnem trgu.

Odbor št. jakobsko-trnovske ženske
podružnice sv. Cirila in Metoda.

Poziv.

(883 1—1)

»Glasbena Matica« namerava vsako leto
v svojem »Izvestju« podati nekaj pregled razvoja
slovenske glasbe. Zato vabi vsa slovenska pevška
društva, naj ji redno pošiljajo svoje vsprede, da
z njih kolikor mogoče popolnim ponatiskom poda
sliko stanja naše izvrševalne glasbe.

Dalje vabi tudi vse gospode skladatelje, naj
ji pošiljajo svoje skladbe, da bo mogoče sestaviti
natančen pregled glasbeno-slovstvenega delovanja
po vsem Slovenskem.

Da bo pa izdelovanje takega izvestja mogoče,
treba je »Glasbeni Matici« tudi gnotne podpore;
naj tedaj društva in posamezni člani obilno pri-
stopajo kot ustanovniki (40 gld. na enkrat, ali po
20 gld. v dveh, ali po 10 gld. v štirih letih) ali
kot redni člani (2 gld. na leto).

Na novo pristopli člani dobé na svojo željo
namesto letošnjih muzikalij tudi II. izdajo »Pes-
marice«.

»Pesmarice« brez životopisov, trdno v platno
vezano (navadna cena 1 gld. 50 kr.) dobé pevška
društva, ki jo naročé v obilnejšem številu, po
znatno znižani ceni.

Odbor »Glasb. Matice« v Ljubljani.

Zobotrebce

óblane, zrezlane, likane, kupujem v vsaki množini od izdela-
valcev na železnico postavljene proti povzetju.

Ponudbe pod »I. G. Z.« na inšeratni zavod A. Oppelt,
Dunaj, I., Grünengergasse št. 12.

865 3—3

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-22

Veliki polom.

V Novem Yorku in Londonu čutijo tudi
evropske dežele. To je naglasi neko veliko trgo-
vino s srebrnino, da odda vso svojo zalogo proti
mali odškodnini lastnih stroškov. Pooblaščen sem,
da izvršim to razprodajo. Slehnemu pošljem za
gld. 6-60, naslednje predmete:

- 6 finih namiznih nožev z angleško ostrino,
- 6 vilic iz amerik. patent-srebra,
- 6 jedilnih žlic iz amerik. patent-srebra,
- 12 žlic za kavo iz amerik. patent-srebra,
- 1 žlica za zajemanje juhe iz amerikan-
skega patent-srebra,
- 1 zajemnik za juho iz amer. patent-srebra,
- 1 zajemnik za mleko iz amerik. patent-
srebra,
- 2 posodici za jajca iz amerik. patent-srebra,
- 6 angl. Viktorija-skledic,
- 2 lepa namizna svečnika,
- 1 cedilo za čaj,
- 1 fine kleščice za sladkor.

44 kosov za le gld. 6-60, kar je prej stalo 40 gld.
Amerikansko patent-srebo je bela kovina, ki 25 let
ohrani barvo srebra, za kar jamčim. Najboljši dokaz,
da ta inserat

ni sleparija,

je to, ker izjavljam, da slehnemu vrnem denar,
komur blago ne ugaia. Ta lepa zbirka je posebno
primerna za

krasno božično in novoletno darilo

in sploh za vsako boljše gospodinjstvo. Dobiti je
je v 895 3-2

A. Hirschberg-a

glavni zalogi blaga iz amerik. patent-srebra. Na
Dunaji. II., Rembrandtstrasse 19/9. Telefon št. 7114.

V provincijo pošiljam proti po-
vzetju ali gotovemu denarju.

Štupa za snaženje 10 kr.

Pristno le s tu pristavljeno varstveno znamko.

Nekatera priznanja:

Pošiljatev sem prejela, zelo zadovoljna, prosim blaga še
za 6 gld. 60 kr.

Kalosvar.

Baronica Bánffy.

Prejela sem poslano in sem zelo zadovoljna.

Gáad, Ogorsko, 1. sept. 1898. Grofica C. Chotek-Gudenus.

Z Vašo garnituro sem čez vse pričakovanje zadovoljen;
priporočil Vas bom svojim znancom.

Kuttenplan.

Karol Janisch, predstojnik postaje.

Prečast. duhovščini, cerkvenim predstojnikom
in dobrotnikom priporočam podpisani

svoje lepe izdelke

cerkvenih posod in orodja.

Že izgotovljene reči, katerih imam veliko v zalogi, n. pr.
več monštrano, kelihov, svečnikov, kandelabrov,
lestencev itd., prodam 20% nižje od prejšnje cene.

Vsako novo naročilo ali popravilo, pozlatenje, posrebranje,
poniklanje itd. se bode zanesljivo dobro in v kratkem času
izvršilo.

Proračune in načrte naredim brezplačno. — Na ogled
pošljem izgotovljene izdelke franco.

Z največjim spoštovanjem

Leop. Tratnik,

pasar - srebrar,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarn Richter-jeve v Pragi 24-4

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 759 40-11

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Valentin Accetto,

zidarski mojster

v Ljubljani, Trnovski pristan 14,

se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhovščini,
gg. podjetnikom in društvom za vsa ter raznotera

zidarska dela.

Prodaja tudi iz lastne opekarne 588 32

opeko vseh vrst.

Ovinjene (weingrüne) sode

različne, majhne in velike,
stare in nove

prodaja

J. Buggenig,

sodarski mojster, 851 3-3

Cesta na Rudolfovo kolodvor v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutschgasse 8. 826 10-4
867 10-2

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovi

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 50

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfiniših, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.
Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Národna trgovina

M. Žargi

v Ljubljani v Kresijski palači
(Špitalske, Lingarjeve ulice).

**Izborna velika zaloga
raznega perila,**

kravat, predpasnikov, ženskih
in otroških oblek modorcev, po-
trebščin za krojače in šivilje,

velika zaloga

raznih čevljev in zimskih potrebščin
po znižani ceni. 848 3-2

Na prodaj so

tri je križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65.—

drugi 130 cm. visok s križem in pod-
stavkom vred. velja » 120.—

tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v
Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 853 12-4

Preselitev!

Uljudno naznanjam, da sem se s svojo
mlekarno preselila izpod semenišča na

Francovo nabrežje št. 27

v Kendovo hišo za vodo.

Fani Fabijan,
mlekarna.

872 3-3

Vipavska vinarska zadruga,

odlikovana na letošnji jubilejski razstavi s
srebrno kolajno,

oddaja 663 35

1. mašna vina letošnja hkti. po gld 25 do 28
2. fina namizna vina » » » 20 » 25
3. rulandec letošnji . . . » » » 30
4. renski rizling letošnji
s cvetlico (buketom . . . » » » 35
5. renski rizling l. 1896
in 1897 s fino cvetlico . . . » » » 45

loco Postojina do preklica. Najmanjša kvantiteta
je 56 litrov. — Večjim odjemalcem primeren
rabat.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi
in buteljskimi vini.

Gledé mašnega vina sklicuje se na priporo-
čilo in določbe v »Škofijskem Listu« II. štev.

V Ljubljani na Bregu št. 1 je tudi zastopništvo
zadruga s skladiščem vina razun mašnega.

876 3-2

J. Grobelnik,
Ljubljana.

Naznanilo!

Radi izpraznitve svojega velikega skladišča priredim od četrtega 15. do
24. t. m. **izredno božično prodajo,**

pri kateri se bodo prodajali po zelo znižani ceni vsi predmeti, kot: sukno za
obleke, modni barhent, pralno blago, preproge, garniture platnenih
in batistovih robcev, echarpes, sukno za obleko za gospode in dečke,
zimske suknje itd.

J. GROBELNIK, Ljubljana.
Umerjene obleke od gld. 150 nadalje.

Preselitev trgovine.

Usojam si uljudno naznaniti slavnemu p. n. občinstvu, da sem se **preselil** s svojo

trgovino s papirjem

v Šelenburgove ulice št. 5

(nasproti sedanji prodajalnici v Maličevu hišo).

Pri tej priliki priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših predmetov, posebno **božična, novoletna in druga darila**, vedne novitete, po najnižjih cenah.

Lepi **slovenski skladni koledar** po 60 kr., **stenski slovenski koledar** po 25 kr., s porto vsak 5 kr. več.

Odličnim spoštovanjem

854 3-3

J. Bonač.

Popolna razprodaja!

Lepa in primerna božična in novoletna darila

kakor tudi razno drugo blago, kot:

papir, knjige, pisalne potreščine itd.

dobé se **pod tovarniško ceno** v trgovini

Antona Zagorjan-a v Ljubljani,

Gospodske ulice šte. 7, 882 3-1

kjer je popolna razprodaja.

Oznaniilo.

Na pristavi dedičev **Janeza K. Kösler-ja** (Karolinska zemlja, občina Tomišelj) bode se

dné 29. decembra t. l.,

pričenši ob 9. uri dopoldne, in če treba še naslednji dan, na **prostovoljni dražbi**

prodajala živina,

in sicer: **11 krav, 4 telice, 2 telika, 1 bik, 6 manjših in 6 starejših volov, 1 konj in 12 prašičev.**

Živinčeta se ne bodo dala pod izklicno ceno. Plačati bo kupcu takoj in odpeljati kupljeno žival. 880 3-1

Delz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje! 221 50-39

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Primerna božična darila!

Ne spadajo v razprodajo:

Krasne novosti vozičkov za punčike, finih papirnatih in drugih jerbasev

elegantnega kuhinjskega orodja,

kot: **omaric za dišave, solnic z vžgano slikarijo, ravno tako slikane ploče za serviranje** itd.

Vse najceneje pri

M. Pakiču

palača meščanske imovine.

885 3-1

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah 227 37

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-47

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Št. 13156.

873 3-3

Razglas.

V **deželni blaznici na Studencu** se bo **zgradilo jednonadstropno, prosto stoječe poslopje** za stanovanje zdravnikov; na oba že obstoječa oddelka za besne pa se bo **postavilo še jedno nadstropje**. Za oddajo tega dela se razpisuje znova

pismena ponudbena obravnava

do vštetega dné 23. decembra t. l. do 12. ure dop.

To delo se bo oddalo le **jednemu glavnemu podjetniku** proti plačilu po pavšalnih zneskih za dovršeno delo, ter se bodo torej sprejemale le take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč pogoji, načrti, popis stavbe, so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4 v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 23. decembra t. l. do 12. ure dopoldne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatené z napisom na zavitku: »Ponudba za zgradbo poslopij na Studencu«. Vsaki ponudbi se mora priložiti 2000 gld. jamščine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po kurzni ceni, če ta ne presega minimalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in besedo, kateri pavšalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško stanovanje, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in lastnoročni popis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem prevdanku izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko kdo zahteva ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bo le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 12. decembra 1898.

DOMAČI OBRT!

Prva kranjska trdkka jermenarskih, sedlarskih in torbarskih proizvodov

Fran Primožič Dunajska cesta št. 6
v Ljubljani.

Slav. občinstvo in prečast. duhovščino opozarjam najuljudneje na svoj **povečani in novourejeni obrt**. Kdor se zanima za napredek domačega obrta, prosim, naj si ogleda mojo veliko zalogo **konjskih oprem za vožnjo in ježo, kovčegov, torb** itd. domačega proizvoda.

V zalogi imam razne vrste **jermen za stroje**, veliko izbor vseh potrebnih za **konje**, kakor tudi **krasne zvonce za sani** iz prave kovine. Prodajam, kupujem in posojujem **že rabljena sedla** ali pa cele jezde opravke.

Ob jednem usojam si naznanjati, da pričnem v kratkem času **kupoljo s starinami** (antikami).

Vsa, tudi najmanjša **naročila**, kakor tudi **popravila** od tû in zunaj se točno in ceno izvršujejo.

Dobro blago, cene zmerne, solidna postrežba.

Ilustrirane cenike pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Primerna božična in novoletna darila

v veliki izbiri po znižani ceni. 471 50-47

Gotovo ni bil noben ljubljanski trgovec tako občutno prizadet po grozni potresni katastrofi, kot jaz.

Moral sem namreč izprazniti po potresu vse svoje tri prodajalniške prostore, kakor tudi šest skladišč v hišah gg. Bahovec in Gregl. Z velikimi stroški zgradil sem si dve zidani prodajalniški baraki, skladišča sem pa radi pomanjkanja boljših prostorov premestil v zasilno skladišče. To skladišče pa je, rekel bi, skoro brez gospodarja, kajti za popravo strehe se ne briga niti lastnik, niti najemnik, in meni, kot podnajemniku, tudi ne ugaja, da bi si nakopal večje stroške. Ob deževnem vremenu, moram, ako hočem, da se mi ne pokvari jeden del blaga, dati to blago preložiti. Ker so take razmere trajno nevzdržljive, razprodal bom ta del svojega blaga. — **Uradno dovoljena**

razprodaja

se vrši v novi prodajalni (na prejšnjem mestu, kjer se je že 76 let nahajala prodajalna tvrdke Pakič) v palači meščanske imovine. — Blago, kateremu preti najbolj škoda, prodajal bom **pod kupno ceno.**

Nadejaje se, da p. n. občinstvo upozna moj brezupni položaj in me počasti s prav obilnimi naročili, dovoljsem si še vljudno opomniti, da sem prevzel vodstvo razprodaje na drobno in bodem čestitem odjemalcem postregel z največjo pazljivostjo, prijaznostjo in strogo solidnostjo. Pritožbe o nepazni postrežbi in pomanjkanju izber so v bodoče absolutno izključene.

S toplim priporočilom in vsem spoštovanjem

885 15-1

Viktor Henrik Rohrmann

lastnik protokol. tvrdke M. Pakič, prva kranjska industrija za lesnino, pletenino in sitarsko blago v Ljubljani. Ustanovljena 1822; odlikovana z zlatimi, srebrnimi in bronastimi državnimi in deželnimi odlikami.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katero izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najboljše priporočajo.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave, točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

FRAN SEVČIK 564 20-18

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Primerna darila za Božič in novo leto!

Svojo izborna zalogo najraznovrstnejših

ur, verižic, zapestnic, uhanov, prstanov

sploh vseh novostij v zlatnini in srebrnini po najnižjih cenah in tudi pod ceno priporočam slav. občinstvu povodom bližajočih se praznikov božičnih in Novega leta.

Opozarjam in priporočam v nakupovanje

biciklje najboljšega sistema in 862 4-2

šivalne stroje,

za katerih izvrstnost jamčim. — Vsa popravila izvršujem točno in dobro.

V obilo nakupovanje se priporočam velespoštovanjem

Fran Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Ceniki na zahtevanje franko.

Dunajska borza.

Dne 16. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 35 »
Avstrijska zlata renta 4%	119 » 90 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 » 40 »
Ogerska zlata renta 4%	120 » 10 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 85 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	915 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	358 » 25 »
London vista	120 » 60 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » — »
20 mark	11 » 80 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 55 »
Italijanski bankovci	44 » 40 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dne 16. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	166 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 » 50 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 » 10 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 » 75 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 50 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 50 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » — »
Priporitetne obveznice državne železnice	220 » — »
» južne železnice 3%	179 » 80 »
» južne železnice 5%	125 » — »
» dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 » — »
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	19 » 40 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » 25 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 » — »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3505 » — »
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	431 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	64 » 75 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	112 » 50 »
Montanska družba avstr. plan.	196 » 75 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	174 » 75 »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.